

Udfasning af medicinsk zink til smågrise – arbejdet fortsætter i 2019

Løsning: Siden beslutningen om udfasning af medicinsk zink for halvandet år siden har Seges Svineproduktion været i arbejdstøjet i forsøget på at finde effektive løsninger, der kan bruges i danske smågriseproduktioner.

Konklusion

Besætninger, som allerede har udfaset zink, har rutineret personale, der har ekstra fokus på foderoptag efter fravænning samt anvender fravænningsfoder med reduceret protein, men med højt lysinniveau.

Nicolai Rosager Weber,
specialkonsulent, dyrlæge, ph.d,
nirw@seges.dk

I juni 2017 besluttede EU-Kommissionen, at brugen af medicinsk zink til kontrol af fravænningsdiarré hos smågrise skal udfases. I Danmark er det besluttet, at svineproduktionen har maksimalt fem år til at udfase medicinsk zink.

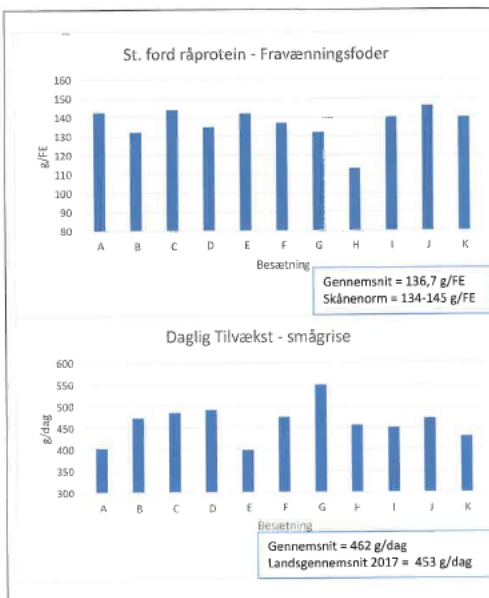
Forbruget af zink i dansk svineproduktion er svagt faldende i 2018. Dette til trods for, at antallet af producerede smågrise er stigende. Det er dog stadig langt størstedelen af smågriseproducenterne, der stadig anvender medicinsk zink ved fravænning. Overgangen til slet ikke at måtte bruge medicinsk zink synes derfor på nuværende tidspunkt stadig at være en stor opgave at nå i mål med.

Hvad gør besætninger, som allerede har udfaset medicinsk zink?

En gruppe af svineproducenter er allerede nu startet med at danne sig de første erfaringer

med at kunne fravænne uden medicinsk zink. Seges Svineproduktion har sammen med en gruppe af praktiserende svinedyrlæger derfor startet en erfaringsindsamling med det formål at undersøge hvilke tiltag besætningerne, der allerede har udfaset zink, har gjort. Foreløbig er der indsamlet oplysninger fra 12 besætninger, og på især tre områder er der et mønster i det, besætningerne foretager sig:

1. I 10 ud af de 12 besætninger laves der ekstra tiltag for at øge grisenes foder- og vandoptag i de første dage efter fravænning ved at tilbyde ekstra vand, foder eller mælk i trug eller gulfodring.
2. Niveaue af fordøjeligt protein i fravænningsfoderet er i alle besætninger reduceret, og i flere af besætningerne er niveauet lavere end skånenormen. Derimod er niveauet af lysin højt i forhold til normen.
3. I flertallet af besætningerne har den primære ansvarlige for pasning af smågrisene flere års erfaring med pasning af

grise og har været ansat i mere end et år i besætningen.

I en del af besætningerne, som fravænner uden brug af medicinsk zink, ses der stadig

behandlingskrævende diarré i de første par uger efter fravænning. Samlet set har de 12 besætninger dog et lavt antibiotikaforbrug, der i gennemsnit er under landsgennemsnittet.

Fakta

- Der forbruges årligt omkring 425 ton medicinsk zink i dansk svineproduktion. Totalforbruget er faldet i 2018 samtidig med, at antal af producerede smågrise er steget. Anvendelse af medicinsk zink er receptpligtigt og må kun ordineres af besætningsdyrlægen.

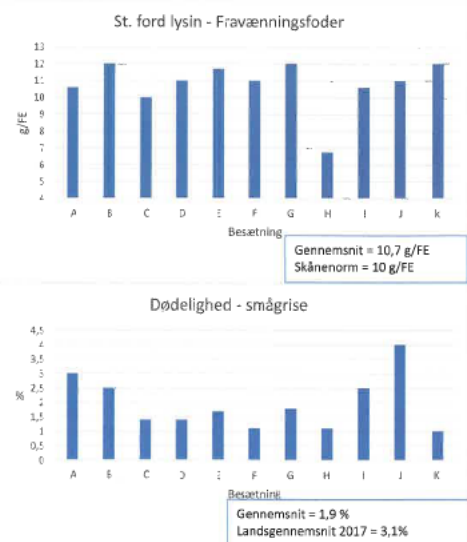
Kilde: Vetstat

Det videre arbejde med zink

I 2019 søsætter Seges Svineproduktion en række aktiviteter, der tilsammen skal bane vejen frem til en svineproduktion uafhængig af medicinsk zink.

På fodersiden vil de kommende afprøvninger have fokus på proteinniveau og forskellige proteinstrategier fra fravænning til ca. 30 kg. Formålet er at finde den proteinstrategi, der kan medføre mindre diar-

Oversigt over protein- og lysinniveau i fravænningsfoder samt tilvækst og dødelighed i 12 smågrisebesætninger, som fravænner uden medicinsk zink.

ré lige efter fravænning, men så øge tilvæksten og foderudnyttelsen efterfølgende. Ligeledes vil betydningen af pattegrisenes foderoptag i farestalden for udvikling af fravænningsdiarré blive undersøgt.

Erfaringsindsamlingen fra besætninger, som begynder at fravænne uden brug af medicinsk zink, fortsætter også i 2019. Ambitionen er at kunne indsamle så mange erfaringer, der i kombination med eksisterende viden gør det muligt at udvikle et koncept til test i andre besætninger, som ønsker at udfase zink.

Seges Svineproduktion vil ligeledes lave en klinisk afprøvning af en kommerciel vacci-

ne, som beskytter grisene mod de specifikke E. coli-stammer, som forårsager fravænningsdiarré hos smågrise.

En af de helt store milepæle i 2019 vil være den internationale konference ZeroZincSummit, som Seges Svineproduktion afholder 17. og 18. juni i København. Hovedformålet med konferencen er at sætte zinkproblematikken på dagsordenen i hele Europa og give danske og udenlandske eksperter muligheden for at præsentere løsninger, der kan vise vejen til en fremtidig svineproduktion uden brug af medicinsk zink og med et lavt antibiotikaforbrug.